

La Caseta

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carena del Cellers - Raval del Pujolet
Alçada: 313

Coordenades:

Latitud: 41.65011
Longitud: 1.88916
UTM Est (X): 407500
UTM Nord (Y): 4611525

Classificació

Número de fitxa 08179 - 364
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Enderrocada en la seva major part.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08178A0010002100000S
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dc., 22/05/2019 - 02:00

Descripció

La Caseta és una masoveria del Cellers situada a la carena del Cellers, en un turonet de 315 m d'alçada, a l'extrem sud del Raval del Pujolet. Pel vessant de ponent i pel de llevant discorren dos torrents; el primer d'ells, el torrent de les Pasteres, afluent important de la Riera de Rellinars, i el segon, el torrent del Pujolet, que hi aboca les seves aigües en temps de pluges. Conflueixen per sota mateix de la Caseta, a l'extrem sud de la carena del Cellers. L'accés es fa des del Cellers pujant pel camí que s'enfila cap a la carena o bé des del camí de les Llobatonies.

Es tracta d'una construcció en ruïnes de planta rectangular, construïda damunt d'una codina. Es compon de planta baixa, pis i potser sota teulada, amb cobert a dues aigües i amb el carener perpendicular a la façana principal, orientada al sud-oest. Al seu voltant, adossats als diferents murs s'hi van annexar coberts, corts i tines. L'enfonsament d'una gran part de l'edifici i la vegetació que creix al seu interior, dificulten enormement la identificació i la ubicació de les diferents estances.

S'identifica una estructura originària de planta quadrangular que hauria servit d'habitatge, modest, amb la cisterna, i una bassa construïda arran de terra, ambdues colgades. A la façana orientada a llevant hi ha dues estances de planta baixa una d'elles conserva els brancals i la llinda de pedra, mentre que a la de ponent destaca una estructura en forma de rampa amb una volta inferior emprada probablement com a llenyer. Està realitzada amb carreus de travertí o pedra tosca. Des de la part superior s'accedeix a una tina. Si bé l'estructura exterior és quadrangular, la tina és de planta circular. S'hi observen encara alguns cairons vidriats enganxats a les parets interiors. La caixa ha estat arrencada. Probablement hi hagi una altra tina a mà esquerra d'aquesta però el seu interior està completament envaït per l'arítjol. Adossada a la façana nord-est s'ha identificat una altra tina, de planta circular amb cobert a un sol vessant, enderrocat.

Història

Aquesta casa forma part d'un petit veïnat conegut amb el nom de Raval del Pujolet. El componen cinc casetes construïdes en terres del Cellers pels volts del segle XVIII i principis del XIX: Can Pau Cellers, Cal Jep, Ca l'Andreu, Cal Pujolet i una mica més al sud la Caseta. Per tal de que un cop les famílies establertes, poguessin treballar la terra, en part oliverars, ametllers i, sobretot, vinyes i poder fer el vi directament a les tines. De fet, segons ens explica l'actual propietari del mas, "com que abans es tenien molts fills, i era època de misèria, el pare, per comptes de fer-los fora perquè s'espavilessin els va cedir tres hectàrees de terreny a cadascun on construir-hi una caseta i sembrat. La misèria era tal que fins i tot estava establert que la burra la podien dur a pasturar a un camp de jonça per torns, però si aquesta tenia un burret, ja no hi podia anar perquè llavors calia alimentar dues boques".

El creixement de la població al llarg dels segles XVIII i XIX i l'exportació de vi i aiguardent cap a Amèrica i nord d'Europa va provocar una expansió ràpida del cultiu de la vinya. Fins els anys quaranta del segle XIX, després de la Guerra del Francès Catalunya estava en plena crisi agrària. En aquesta època els cultius predominants eren el blat, l'olivera i la vinya a les zones més planeres i, més amunt, la civada, el sègol i l'ordi, a més del cultiu de la patata. El motor d'expansió de l'economia va ser certament l'augment progressiu de la vinya.

Els propietaris, varen començar a desforestar indrets fins llavors erms o boscosos, construint terrasses amb marges de pedra seca en indrets de fort pendent ocupant així tots els vessants de turons, muntanyes i torrents i rieres. Aquestes noves vinyes, sovint allunyades no les conreava directament el propietari del mas o d'aquella peça de terra sinó que les cedia mitjançant un contracte de rabassa morta a petits pagesos.

Alguns rabassaires varen construir tines enmig de les vinyes i al voltant dels masos per evitar que comences una fermentació incontrolada si el trasllat durava massa temps. Però en altres indrets com en el cas del Raval del Pujolet s'hi van construir petites masies amb varies tines que permetien l'establiment amb la família. Amb l'atac de la fil·loxera, el raval es va anar abandonant.

El Cellers, documentat ja al segle XV és un mas encara avui dia amb gran quantitat de terres que es localitzen tant en el municipi de Rellinars com en el veí de Castellsbell i el Vilar. La majoria de les

posseessions eren cultivades de vinya i per tant aquesta era l'activitat principal de la masia. L'estrall de la fil·loxera va comportar que part de les terres es deixessin de cultivar; en elles hi ha crescut bosc i matollar. Les altres es varen plantar de vinya i la propietat es dedicà a la producció d'oli fins l'any 1956, on una gran glaçada va acabar amb els oliverars i actualment la majoria de terres són ermes, ocupades pel matollar i el bosc. El topònim Cellers prové de la propietat per on transcorre, també conegut al municipi de Castellbell i el Vilar com a Sallés. Carles Cornadó, estudiós de la toponímia d'aquest municipi i altres municipis veïns, en el seu bloc sobre topònims ens diu que Sallés deriva del mot Cellers, que s'aplica a un indret o lloc, generalment subterrani on es conserva el vi. Deriva del llatí cellarium, que vol dir rebost i que en català prengué el sentit d'estança subterrània o fonda per al vi i també el sentit de graner.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE RELLINARS (2014). Catàleg de masies i cases rurals; dins Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

<http://toponimsdecastellbell.blogspot.com/>

